

๑๕๕

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๗

พระราชบัญญัติ

รับราชการทหาร

พ.ศ. ๒๔๙๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๗

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระ
บรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการรับราชการ
ทหาร เสียใหม่

เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๗

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
รับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธ
ศักราช ๒๔๙๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) วัณษาอายุ ถ้าเกิดพุทธศักราชใดให้ถือว่ามิอายุ
ครบหนึ่งปีบริบูรณ์เมื่อสิ้นพุทธศักราชที่เกิดขึ้น ส่วนการนับ
อายุต่อไปให้นับแต่เฉพาะปีหลังพุทธศักราชแล้ว ถ้าไม่ปรากฏ
ปีเกิดให้นับอายุจากท้องที่เป็นผู้กำหนด ตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

*** (๒) (แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติ (๔๔) พ.ศ. ๒๕๑๖.)**
ทหารกองเกิน หมายความว่า ผู้ซึ่งมีอายุ
ตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์ ซึ่งได้
ส่งบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ แล้ว

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

(๓) “ทหารกองประจำการ” หมายความว่า ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนกองประจำการ และได้เข้ารับราชการในกองประจำการจนกว่าจะได้ปลด

(๔) “ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑” หมายความว่า ทหารที่ปลดจากกองประจำการ โดยรับราชการในกองประจำการจนครบกำหนด หรือทหารกองเกินซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร และได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นกองหนุนตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) “ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒” หมายความว่า ทหารที่ปลดจากกองเกินตามมาตรา ๓๕ หรือปลดจากกองประจำการตามมาตรา ๔๐

(๖) “พ้นราชการทหารประเภทที่ ๑” หมายความว่า ทหารซึ่งถูกปลดโดยที่ไม่ได้รับราชการในชั้นต่างๆ จนครบกำหนด หรือโดยที่พิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ในระหว่างรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) “พ้นราชการทหารประเภทที่ ๒” หมายความว่า ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ที่มีอายุสืบทอดปีบริบูรณ์แล้ว

เดิม ๑๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

หรือทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ซึ่งพิการ
ทุพพลภาพ หรือมีโรคอันไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ใน
ระหว่างรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ หรือนายทหาร
สัญญาบัตรที่ถูกปลดโดยถูกถอดหรือออกจากยศ

(๘) “ทหารประจำการ” หมายความว่า ทหารซึ่งรับ
ราชการตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดซึ่งไม่ใช่ทหารกองประจำ
การ ①

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย ปอ. ๔. ๒๒๖ พ.ศ. ๒๕๖๕

* มาตรา ๕ ภูมิฐานะทหารของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้

(๑) ย่อมมีได้แต่เพียงแห่งเดียวเท่านั้น

(๒) บุคคลใดที่มีบิดา หรือถ้าบิดาถึงแก่กรรมแล้วมี
มารดา หรือถ้าทั้งบิดาและมารดาถึงแก่กรรมแล้วมีผู้ดูแลแทน
บิดามารดา ให้ถือว่าผู้มีอำนาจทหารอยู่ในอำเภอบิดา หรือ
มารดา หรือผู้ดูแลแทนบิดามารดา มีอำนาจอยู่ในนั้น แล้ว
แต่กรณี

(๓) บุคคลใดที่มีแต่มารดาเพราะเกิดนอกสมรส และ
บิดามีได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย หรือถ้า
มารดาถึงแก่กรรมแล้วมีผู้ดูแลแทนมารดา ให้ถือว่าผู้มีอำนาจ
ทหารอยู่ในอำเภอมารดาหรือผู้ดูแลแทนมารดาผู้มีอำนาจอยู่
นั้น แล้วแต่กรณี

① มาตรา ๔ (๑) - เพิ่มเติมโดย ปอ. ๔. ๒๒๖ พ.ศ. ๒๕๖๕

มาตรา ๔ (๑๖) - เพิ่มเติมโดย ปอ. ๔. ๒๒๖ พ.ศ. ๒๕๖๕

มาตรา ๔ (๑๑) - เพิ่มเติมโดย ปอ. ๔. ๒๒๖ พ.ศ. ๒๕๖๕

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

(๔) ถ้าผู้มีตำแหน่งทหารไม่ปรากฏ ให้ถือว่าผู้มีตำแหน่งทหารอยู่ในอำเภอท้องที่บุคคลนั้นอยู่

(๕) ถ้าปรากฏว่าบุคคลใดไม่มีที่อยู่ปกติเป็นหลักแหล่ง หรือเป็นผู้ครองชีพในการเดินทางไปมา ปราศจากสำนักหลักแหล่งที่ทำงาน พบตัวในท้องที่อำเภอใด ให้ถือว่าผู้มีตำแหน่งทหารอยู่ในอำเภอนั้น

(๖) บุคคลที่มีความประสงค์จะย้ายผู้มีตำแหน่งทหารมาอยู่ในอำเภอที่ตนตั้งทำการหาเลี้ยงชีพประจำอยู่ หรือมาถิ่นที่อยู่เป็นหลักฐาน ก็ขอย้ายได้ โดยแจ้งความจำนงค์ด้วยตนเอง ต่อนายอำเภอท้องที่ตนมีความประสงค์จะย้ายผู้มีตำแหน่งทหารเข้ามานั้น

ให้นายอำเภอท้องที่ใหม่ทำการสอบสวน เมื่อพิจารณาเห็นว่าผู้ขอย้ายไม่ประสงค์จะหลีกเลี่ยงการรับราชการทหาร ก็ให้รับแจ้งการย้ายผู้มีตำแหน่งทหารของบุคคลผู้นั้นและออกใบรับให้แล้วแจ้งต่อไปให้นายอำเภอท้องที่เดิมทราบภายในกำหนดสามสิบวัน

มาตรา ๖ การเรียกและการตรวจเลือกคนเข้าเป็นตำรวจกองประจำการตลอดถึงการยกเว้นและการปลดตำรวจซึ่งอยู่ใน

เดิม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

กองประจำการ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกันกับการเรียกและการ
ตรวจเลือกคนเข้าเป็นทหารกองประจำการ การยกเว้น และการ
ปลดทหาร

การเรียกคนเข้ากองประจำการเป็นตำรวจ ให้กระทรวง
มหาดไทยทำได้โดยสอดคล้องกับกระทรวงกลาโหม

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๗ ชายที่มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย มีหน้าที่
รับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน

มาตรา ๘ การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการ ให้
กระทำด้วยวิธีเรียกมาตรวจเลือก หรือจะรับเข้าเป็นทหารกอง
ประจำการโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้

ถ้ามีความจำเป็น การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการ
จะไม่กระทำในบางท้องที่ก็ได้

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ๑.๒๔ พ.ศ. ๒๕๖๕

*มาตรา ๕ ทหารกองเกินซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์
และยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์ อยู่ในระหว่างที่จะต้องเข้าเป็น
ทหารกองประจำการ เมื่อต้องเข้ากองประจำการ จะต้องรับ

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

ราชการในกองประจำการมีกำหนดสองปี ส่วนผู้ซึ่งมีคุณวุฒิพิเศษ หรือมีเหตุการณ์พิเศษจะให้อยู่ในกองประจำการน้อยกว่าสองปีตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้ แต่สำหรับผู้ที่มีคุณวุฒิพิเศษนั้น จะอ้างสิทธิตามนี้ได้ต่อเมื่อได้แสดงหลักฐานแก่คณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก หรือแก่หน่วยทหารที่ตนร้องขอเข้ารับราชการในวันร้องขอนั้น แล้วแต่กรณี

วันเริ่มเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ให้นับตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนกองประจำการเป็นต้นไป เมื่ออยู่ในกองประจำการครบกำหนดแล้วให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ คือ

กองหนุนชั้นที่ ๑	เจ็ดปี
กองหนุนชั้นที่ ๒	สิบปี และ
กองหนุนชั้นที่ ๓	หกปี

ตามลำดับขึ้นไปจนปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๑

ทหารสองชั้นซึ่งสำเร็จการศึกษาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการศึกษามหาชน และมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จะให้อยู่ในกองประจำการน้อยกว่าสองปี หรือจะให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ โดยมิ

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ต้องเข้ารับราชการในกองประจำการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ก็ได้ ส่วนที่จะให้อยู่ในกองหนุนชั้นใดและเป็นเวลาเท่าใด
นั้น ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการปลดทหารกองเกินที่ต้องเข้ารับ
ราชการในกองประจำการดังกล่าวในวรรคก่อน

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยสัสดีจังหวัดออกหนังสือ
สำคัญให้เกณฑ์ทหารที่ถูกปลดไว้เป็นหลักฐาน หากหนังสือสำคัญ
ชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับ
หนังสือสำคัญใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่
ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัย ก็ไม่ต้อง
เสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๑๐ นักเรียนทหาร เมื่อมีอายุสิบแปดปีบริบูรณ์
ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ ถ้าต้องออกจากนักเรียนในขณะ
ที่อยู่ในกองประจำการยังไม่ครบกำหนด ให้ส่งตัวไปรับราชการ
ในกรมกองทหารจนกว่าจะครบกำหนด

มาตรา ๑๑ การรับราชการทหารประจำการ การแบ่ง
ประเภท และการปลดทหารประจำการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย
และระเบียบแบบแผนของกระทรวงกลาโหม

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ทหารประจำการนั้น ถ้ายังมีได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ
ก็ต้องขึ้นทะเบียนกองประจำการ และรับราชการในกองประจำ
การจนครบกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กระทรวง
กลาโหมจะสั่งปลดเป็นทหารประเภทอื่น

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (๔๔) พ.ศ. ๒๕๕๕.

* มาตรา ๑๒ บุคคลที่ใดลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอตาม
มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๘ แล้ว หรือทหารกองเกินหรือทหาร
กองหนุน ถ้าย้ายที่อยู่เปลี่ยนตำบล ให้ผู้นั้นแจ้งต่อนายอำเภอ
ท้องที่ เว้นแต่เจ้าบ้านที่ผู้นั้นย้ายออกไปและย้ายเข้ามาจะได้
แจ้งแทนภายในกำหนดเวลาตามมาตรานี้แล้ว ถ้าไปอยู่ต่าง
ตำบลชั่วคราวเกินกว่าสามสิบวัน ให้แจ้งต่อนายอำเภอท้องที่
หรือกำนันท้องที่ที่ตนมาอยู่ชั่วคราวนั้น แล้วให้กำนันแจ้งต่อ
นายอำเภอ ให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งสอบสวน แล้วแจ้ง
ต่อไปยังนายอำเภอท้องที่ซึ่งผู้นั้นอยู่เดิม ตามที่กำหนดในกฎ
กระทรวง

ทั้งนี้ ให้แจ้งต่อกันภายในกำหนดสามสิบวัน นับตั้งแต่ววันที่ได้ย้ายออกไปหรือย้ายเข้ามาอยู่ในท้องที่นั้นหรือวันรับแจ้ง

เดิม ๓๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๗

อนึ่ง บุคคลดังกล่าวแล้วในมาตรานี้ได้รับอนุญาตให้
เปลี่ยนชื่อตัวชื่อสกุล หรือทั้งชื่อตัวและชื่อสกุลก็ได้ ให้
ผู้นำนามหลักฐานไปแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ทราบภายในกำหนด
สามสิบวันนับตั้งแต่วันได้รับอนุญาต ให้นำอำเภอออกใบรับ
ให้ และเก็บหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญประจำตัวกับบัญชีหรือ
ทะเบียนทหารให้ถูกต้อง

* มาตรา ๑๔ - เพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ๑ (๑.๔) พ.ศ. ๒๕๑๖

หมวด ๒

การยกเว้น

มาตรา ๑๓ บุคคลดังต่อไปนี้ ยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการ
ทหารกองประจำการ คือ

(๑) พระภิกษุที่สมณศักดิ์ หรือที่เป็นเปรียญ และ
นักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวนที่สมณศักดิ์

(๒) คนพิการทุพพลภาพ ซึ่งไม่สามารถเป็นทหารได้

(๓) บุคคลซึ่งไม่มีคุณสมบัติที่จะเป็นทหารได้เฉพาะบาง
อย่างตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ๑ (๑.๒) พ.ศ. ๒๕๑๘ , พ.ร.บ. ๑ (๑.๓) พ.ศ. ๒๕๑๗, พ.ร.บ. ๑ (๑.๔) พ.ศ. ๒๕๑๖ พ.ศ. ๒๕๑๕

* มาตรา ๑๔ บุคคลดังต่อไปนี้ ให้ลงบัญชีทหารกองเกิน
ไว้ แต่ไม่เรียกเข้ากองประจำการในยามปกติ คือ

เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

(๑) พระภิกษุสามเณรหรือนักบวชในพระพุทธศาสนา
 แห่งนิกายจีนหรือญวนซึ่งเป็นนักธรรมหรือสามเณรเปรียญ ตาม
 ที่กระทรวงวัฒนธรรมได้รับรอง

(๒) นักบวชศาสนาอื่นซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของ
 ศาสนา ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ว่าราชการจังหวัด
 ได้ออกใบสำคัญให้ไว้

(๓) บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลัก
 สูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม
 การฝึกวิชาทหาร

(๔) นักเรียนโรงเรียนเตรียมนายเรือของกองทัพบก

(๕) นักเรียนโรงเรียนเตรียมนายเรือของกองทัพเรือ

(๖) นักเรียนโรงเรียนเตรียมนายเรืออากาศของกองทัพ
 อากาศ

(๗) ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่างๆ
 ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหมหรือกระทรวงมหาด
 กรมอื่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ว่าราชการจังหวัด
 ได้ออกใบสำคัญให้ไว้

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

(๔) บุคคลซึ่งได้แปลงชาติเป็นคนไทยตามกฎหมาย หรือบุคคลที่บิดาเป็นคนต่างด้าว

(๕) บุคคลซึ่งเคยต้องคำพิพากษาของศาลครั้งเดียวมีกำหนดโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปก็ดี หรือต้องคำพิพากษามาหลายครั้งมีกำหนดโทษจำคุกรวมกันตั้งแต่สิบปีขึ้นไปก็ดี หรือบุคคลซึ่งเคยต้องคำพิพากษาของศาลให้ส่งตัวไปอยู่ในเขตก่อนมีกำหนดคดี

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (๒) พ.ศ. ๒๕๖๖, พ.ร.บ. (๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

* มาตรา ๑๕ บุคคลที่พ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓ (๑) มาตรา ๑๔ (๑) (๒) และ (๓) เมื่อใด ต้องแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ซึ่งตนอยู่หรือทำการประจำ และให้นายอำเภอออกใบรับให้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ถ้าผู้นั้นมีภูมิลำเนาหารอยู่ในท้องที่อำเภออื่นให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งแจ้งต่อไปยังนายอำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของทหารผู้นั้น

ทั้งนี้ ให้แจ้งภายในกำหนดสามสิบวัน

หมวด ๓

การลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอ

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.ฯ (๔) พ.ศ. ๒๕๖๖.

* มาตรา ๑๖ บรรดาชายที่มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย
เมื่อมีอายุย่างเข้าสิบแปดปีในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดง
ตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนา
ทหารของตนภายในเดือนพฤศจิกายนของพุทธศักราชนั้น

ผู้ใดไม่สามารถจะไปลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเองได้
ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอจะเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน
ให้นายอำเภอสอบสวนให้แน่ชัดเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินไว้
ถ้าไม่มีผู้แทนให้ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงข้อนี้

เมื่อได้รับการขอลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ ให้
นายอำเภอออกใบสำคัญหรือใบรับให้ผู้ขอลงบัญชีทหารกอง
เกินไว้เป็นหลักฐาน หากใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้
ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่โดยเสียค่า
ธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้น
เป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ผู้ที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรฐานแล้ว ให้ถือว่า
เป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ของปีที่ถัดไป

มาตรา ๑๗ ในเดือนกันยายนทุกปี ให้นายอำเภอจัดการ
ประกาศให้ผู้ที่มีอายุถึงเขตที่จะต้องลงบัญชีทหารกองเกินไป
ลงบัญชีทหารกองเกินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖

ประกาศเช่นว่านี้ ให้นายอำเภอบัดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ
และ ณ ที่เปิดเผยตามชุมชนในท้องถิ่นนั้น กับให้นาย
อำเภอส่งประกาศให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อนำไปแจ้งให้ราษฎร
ในท้องถิ่นของตนทราบด้วย

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (๔.๔) พ.ศ. ๒๕๖๐.

* มาตรา ๑๘ บุคคลที่ยังมิได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอ
พร้อมกับกันชนับเดียวกันเพราะเหตุใด ๆ ก็ดี ถ้าอายุยังไม่ถึง
สี่สิบหกปีบริบูรณ์ ให้ปฐษัตถ์ทำนองเดียวกับมาตรา ๑๖ ภายใน
กำหนดสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่สามารที่จะปฏิบัติได้ แต่ผู้นั้น
จะแจ้งแทนไม่ได้ ถ้านายอำเภอจะเรียกตัวมาลงบัญชีทหาร
กองเกินก็ย่อมทำได้ไม่ต้องคำนึงถึงกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว

เมื่อได้รับการลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรฐาน ให้
นายอำเภอออกใบสำคัญหรือใบรับให้ไว้เป็นหลักฐาน หาก
ใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้การชำระหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัย ก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ผู้ที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรฐานแล้ว ให้ถือว่า เป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันลงบัญชีทหารกองเกิน

ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ เมื่อจำเป็น นายอำเภอมีอำนาจประกาศเรียก บุคคลที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ หรือ มาตรา ๑๘ แล้ว ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ ได้ ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันประกาศ

ประกาศเช่นว่านี้ ให้นายอำเภอบัดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ และ ณ ที่เปิดเผยตามชุมชนในท้องถิ่นนั้น กับให้นายอำเภอ ส่งประกาศให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อนำไปแจ้งให้ราษฎรในท้องที่ของตนทราบด้วย

ผู้ใดไม่สามารถจะไปลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอจะเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน ถ้าไม่มีผู้แทนให้ถือว่าผู้นั้นหลักเลียงขาด

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๗

เมื่อได้รับการขอลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๙ ให้
นายอำเภอออกใบสำคัญหรือใบรับให้ผู้ขอลงบัญชีทหารกอง
เกินไว้เป็นหลักฐาน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากใบ
สำคัญชำรุดหรือสูญหายให้ผู้ขอแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอ
รับใบสำคัญใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่
ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัย ก็ไม่ต้อง
เสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๒๐ บุคคลตามมาตรา ๑๓ (๑) และ (๓) ให้ยกเว้น
ไม่ต้องลงบัญชีทหารกองเกิน

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (๔-๔) พ.ศ. ๒๕๑๖.

* มาตรา ๒๑ บุคคลดังต่อไปนี้ไม่ต้องไปแสดงตนต่อนาย
อำเภอ ตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ คือ

- (๑) สามเณรเปรียญ
- (๒) ผู้ที่อยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุมขังของเจ้าหน้าที่

หมวด ๔

การเรียกคนเข้ากองประจำการ

มาตรา ๒๒ บุคคลที่อยู่ในกำหนดออกหมายเรียกมาตรวจ
เลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการนั้น คือ ผู้ที่เป็นทหารกองเกิน

เดิม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

มาตรา ๒๓ การที่จะเรียกทหารกองเกินเข้ารับราชการ
กองประจำการเมื่อใด อายุใดบ้าง และกี่ครั้งนั้น ให้เป็นไป
ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ๒๒๖ พ.ศ. ๒๕๑๕

* มาตรา ๒๔ การเรียกทหารกองเกินเข้ารับราชการกอง
ประจำการนั้น ให้นายอำเภอออกหมายเรียกทหารกองเกิน
ตามบัญชีทหารกองเกินดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘
และมาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ๓๐๘ พ.ศ. ๒๕๑๕

* มาตรา ๒๕ ทหารกองเกินเมื่อมีอายุย่างเข้าสี่สิบเอ็ดปีใน
ในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอ
ท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในพุทธศักราชนั้น

ผู้ใดไม่สามารถจะไปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ ต้อง
ให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอจะเชื่อถือได้ไปรับหมายเรียก
แทน ถ้าไม่มีผู้แทนให้ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงข้อนี้

มาตรา ๒๖ ในเดือนตุลาคมทุกปี ให้นายอำเภอจัด
การประกาศให้ทหารกองเกินที่มีอายุย่างเข้าสี่สิบเอ็ดปีในพุทธ
ศักราชนั้น ไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอตามที่
กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ประกาศเชื่อว่าให้นายอำเภอปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ และ ณ ที่เปิดเผยตามชุมชนในท้องถิ่น กับให้นายอำเภอ ส่งประกาศให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อนำไปแจ้งให้ราษฎรในท้องถิ่นของตนทราบด้วย

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.ด. ๒๒๐ พ.ศ. ๒๕๖๕

* มาตรา ๒๗ ทหารกองเกินที่ถูกเรียก ต้องมาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกตามกำหนดหมายนั้น และต้องนำไปสำคัญทหารกองเกินกับประกาศนียบัตรหรือหลักฐานการศึกษาวิชาต่าง ๆ มาแสดงด้วย ถ้าไม่มาให้ถือว่าหลีกเลี่ยงชั้น เว้นแต่

(๑) ข้าราชการที่ได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่ง หรือไปราชการต่างประเทศ โดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

(๒) นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ข้าราชการหรือคนงานซึ่งปฏิบัติงานในสถานที่ราชการหรือโรงงานอื่นใดในระหว่างที่มีการรบหรือการสงคราม อันเป็นอุปสรรคในการรบหรือการสงคราม และอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

(๔) บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารใน
ราชการสนาม

(๕) เกิดเหตุสุดวิสัย

(๖) ไปเข้าตรวจเลือกก่อน

(๗) บัวยไม่สามารถจะมาได้ โดยได้จัดให้ผู้แทน
ดังกล่าวไว้ในมาตรา ๑๖ มาแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือก
ในวันตรวจเลือก

ตามที่กล่าวใน (๑) (๒) (๓) และ (๔) ต้องได้รับการ
ผ่อนผันจากกระทรวงมหาดไทยเฉพาะคราว

หมวด ๕

การตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ๕ (๔.๓) พ.ศ. ๒๕๐๓, พ.ร.บ. ๒๒๖ พ.ศ. ๒๕๑๕
* มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการตรวจเลือก ซึ่งผู้ว่าราชการ
ภาคตั้งขึ้น มีหน้าที่ตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการ
เป็นทหารกองประจำการ ประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้ คือ

หัวหน้าส่วนราชการ

ประจำจังหวัด

นายอำเภอหรือผู้แทน

หนึ่งคน

หนึ่งคน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

สัสดีจังหวัดหรือผู้แทน	หนึ่งคน
นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร	หนึ่งคน
แพทย์แผนปัจจุบันชั้น ๑	หนึ่งคน หรือหลายคน

กับให้คณะกรรมการชั้นสูงซึ่งผู้ว่าราชการภาคตั้งขึ้น เพื่อพิจารณาตัดสินเหนือคณะกรรมการตรวจเลือกออกชั้นหนึ่ง ประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้ คือ

ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้แทน	หนึ่งคน
เจ้าหน้าตาสัสดี	หนึ่งคน
เจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมแก่กรณี	หนึ่งคน

กรรมการชั้นสูงนี้ต้องไม่ใช่คนเดียวกับกรรมการตรวจเลือก คำตัดสินของคณะกรรมการชั้นสูงเป็นคำตัดสินเด็ดขาด

วิธีการตรวจเลือกให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

① มาตรา ๒๕ เมื่อได้คัดคนที่ขกเว้นด้วยเหตุต่าง ๆ ออก แล้ว ถ้ามีจำนวนทหารกองเกินที่จะรับราชการเป็นทหารกองประจำการได้มากกว่าจำนวนที่ฝ่ายทหารต้องการ ให้ผ่อนผัน แก้ประเภทบุคคล ดังต่อไปนี้

① มาตรา ๒๘ ทวิ - เพิ่มเติมโดย ป.ร. ๔.๒๒๖ พ.ศ. ๒๕๖๕, - แก้ไขเพิ่มเติมโดย ป.ร. ๔.๓๐๐ พ.ศ. ๒๕๖๕

มาตรา ๒๘ ทวิ - เพิ่มเติมโดย ป.ร. ๔.๒๒๖ พ.ศ. ๒๕๖๕

มาตรา ๒๘ จัตวา - เพิ่มเติมโดย ป.ร. ๔.๒๒๖ พ.ศ. ๒๕๖๕

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

(๑) บุคคลที่จำเป็นต้องหาเสียงบิดาหรือมารดาซึ่งไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพ หรือชราจนหาเสียงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู แต่ถ้ามบุตรหลายคนจะต้องเข้ากองประจำการพร้อมกัน กองผ่อนผันให้คนเดียวตามแต่บิดาหรือมารดาจะเลือก ถ้าบิดาหรือมารดาไม่สามารถจะเลือกได้ ก็ให้คณะกรรมการตรวจเลือกพิจารณาผ่อนผันให้ หนึ่งคน

(๒) บุคคลที่จำเป็นต้องหาเสียงบุตรซึ่งมารดาตาย หรือไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพ และบุคคลที่จำเป็นต้องหาเสียงพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดาซึ่งบิดามารดาตาย ทั้งน เมื่อบุตรหรือพี่น้องนั้นหาเสียงชีพไม่ได้ และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

(๓) บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้อ้างสิทธิตาม (๑) หรือ (๒) แห่งมาตรานี้ ต้องร้องขอผ่อนผันต่อมายาอำเภอท้องที่ก่อนวันตรวจเลือกเข้ากองประจำการไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่ในกรณีพิเศษซึ่งไม่ใช่ความผิดของผู้ร้อง และผู้ร้องต้องร้องต่อคณะกรรมการตรวจเลือก

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ในวันตรวจเลือกตามมาตรา ๓๐ อีกครั้งหนึ่ง นายอำเภอต้อง
สอบสวนหลักฐานไว้เสียก่อนวันตรวจเลือก เพื่อคณะ
กรรมการตรวจเลือกจะได้ตัดสินได้ทันที การขอผ่อนผันตาม
(๓) ให้ปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ถ้าไม่สามารถจะผ่อนผันพร้อมกันทั้งสามประเภทได้ เพราะ
จะทำให้คนไม่พอจำนวนที่ฝ่ายทหารต้องการ ให้ผ่อนผันคน
ประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ รวมกันก่อน ถ้าคนยังเหลือจึง
ผ่อนผันคนประเภทที่ ๓ ถ้าจำนวนคนในประเภทใดจะผ่อนผัน
ไม่ได้ทั้งหมดต้องให้คนประเภทนั้นจับสลาก

มาตรา ๓๐ ถ้าผู้ถูกเรียกมาตรวจเลือกเห็นว่า ตนควร
จะได้รับการยกเว้นหรือผ่อนผัน ต้องนำหลักฐานมาแสดงต่อ
คณะกรรมการตรวจเลือกก่อนจับสลาก หรือก่อนกำหนด
ให้เข้ากองประจำการ ในกรณีที่ไม่มี การจับสลาก มิฉะนั้นให้
ถือว่าหมดสิทธิที่จะได้รับการยกเว้นหรือผ่อนผัน

มาตรา ๓๑ ในการตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการนั้น
ถ้าผู้ต้องเข้ากองประจำการเห็นว่า คณะกรรมการตรวจเลือก
ตัดสินไม่ถูกหรือไม่ยุติธรรม ก็ให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ชั้นสูงได้ แต่ให้ส่งผู้ขึ้นเข้ากองประจำการก่อนจนกว่าจะได้
รับคำสั่งคืนของคณะกรรมการชั้นสูง

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (อ. ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

* มาตรา ๓๒ ทหารกองเกินผู้ใดไปทำมาหาเลี้ยงชีพอยู่ใน
ท้องที่อำเภออื่นชั่วคราว ถ้าได้รับหมายเรียกและไม่สามารถ
จะไปตามหมายนั้นได้เพราะไม่มีค่าพาหนะหรือจะไปไม่ทัน ผู้
นั้นต้องรบชແຈ່ງຕໍ່ນາຍอำเภอท้องที่ไปอยู่ชั่วคราวนั้น เมื่อ
นายอำเภออื่นสอบสวนได้ความจริงก็ให้เข้ารับ การตรวจเลือก
พร้อมกับคนในอำเภอท้องที่ไปอยู่ชั่วคราว แต่ถ้าในอำเภอ
ท้องที่นั้นได้ทำการตรวจเลือกแล้ว ให้นายอำเภอรับจัดส่งผู้
ไปรับการตรวจเลือกยังอำเภอท้องที่ใกล้เคียงตามที่เห็นสมควร

ให้นายอำเภอท้องที่รับเข้าตรวจเลือกแจ้งต่อนายอำเภอ
ท้องที่ออกหมายเรียก

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (อ. ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

* มาตรา ๓๓ ทหารกองเกินที่ถือว่าหลีกเลี่ยงชั้นไม่มา
ให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกนั้น ถ้าไม่ขัดเก
การเป็นทหารกองประจำการ ก็ให้ส่งผู้ขึ้นเข้ากองประจำการ
ในปีนั้น หรือปีต่อไป โดยไม่ให้จับสลาก

มาตรา ๓๔ ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการผู้ใด จัก
ต้องเริ่มเข้ารับราชการทหารกองประจำการเมื่อใด ให้นาย

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

อำเภอท้องที่ที่รับเข้าตรวจเลือกเป็นผู้กำหนด และให้นาย
อำเภอออกหมายนัดเพื่อให้ทหารกองเกินผู้นั้นมา ณ ที่อำเภอ
ท้องที่ตามที่ได้อำหนดไว้นั้น เพื่อเข้ารับราชการทหารกอง
ประจำการ ถ้าทหารกองเกินผู้นั้นไม่มาตามนัด ให้ถือว่าหลัก
เพียงขาดขึ้น

มาตรา ๓๕ ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการ เมื่อ
เริ่มเข้ารับราชการทหารกองประจำการเมื่อใด ให้รับขึ้น
ทะเบียนกองประจำการโดยไม่ชักช้า

ทหารกองประจำการต้องรับราชการประจำอยู่ในหน่วย
ทหารตามที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะกำหนดให้

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ๒๒๕ พ.ร.บ. ๒๕๖๕

* มาตรา ๓๖ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้า
รับการระดมพลเข้าฝึกวิชาทหาร หรือเข้ารับการทดลองความ
พร้อมพร้อม

การระดมพลให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ส่วนการ
เรียกเข้าฝึกวิชาทหาร หรือเข้ารับการทดลองความพร้อมพร้อม
ให้กระทรวงกลาโหมมีอำนาจกระทำได้ตามที่เห็นสมควร

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

การเรียกเข้ารับราชการทหารทั้ง ๓ ชนิด^๕ กระทรวง
กลาโหมเป็นผู้เตรียมการและอำนวยความสะดวก^๕ กระทรวง
มหาดไทยเป็นผู้เรียก และส่งทหารเข้ารับราชการตามความ
ประสงค์ของกระทรวงกลาโหม

การผ่อนผันเกณฑ์ทหารบางประเภทที่ไม่ต้องเรียกเพื่อฝึกวิชา
ทหารทดลองความพร้อม หรือระดมพลนั้น ให้เป็นไปตาม
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๗ ทหารกองเกินและทหารกองหนุนที่ถูกเรียก
เข้ารับราชการตามมาตรา ๓๖ และทหารประจำการ ต้องอยู่ใน
วินัยทหารเหมือนทหารกองประจำการ

หมวด ๖

การปลด

มาตรา ๓๘ การปลดทหารกองประจำการเป็นทหารกอง
หนุนชั้นที่ ๑ นั้น ถ้ากระทรวงกลาโหมเห็นว่ามิเหตุจำเป็นจะ
เลื่อนกำหนดเวลาปลดไป ก็ให้ส่งเลื่อนไปได้ตามความจำเป็น

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ๑ (๑.๖) พ.ศ. ๒๕๖๓

* มาตรา ๓๘ ทหารกองเกินเมื่อมีอายุครบกำหนดปลดแล้ว
ให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ตามลำดับ คือ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

อายุสามสิบปีบริบูรณ์ เป็น ทหารกองหนุนชั้นที่ ๒

อายุสี่สิบปีบริบูรณ์ เป็น ทหารกองหนุนชั้นที่ ๓

อายุสี่สิบหกปีบริบูรณ์ เป็น พันราชการทหารประเภทที่ ๒

ให้นายอำเภอออกไปสำคัญหรือไปรับให้ไว้เป็นหลักฐาน
ถ้าไปสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่
เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท
แต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัย ก็ไม่
ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๕๐ ทหารกองประจำการ ถ้าต้องจำขังหรือจำคุก
ครั้งเดียว หรือหลายครั้ง เมื่อมีกำหนดวันที่จะต้องเกณฑ์หรือ
ต้องไปรวมได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งปีก็คิด หรือทหารกองประจำการ
ผู้ใดซึ่งกระทำความผิดเห็นว่ากระทำให้เสื่อมเสียแก่ราชการ
ทหารด้วยประการใดๆ ก็ดี จะปลดเป็นทหารกองหนุนประเภท
ที่ ๒ ก็ได้

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยสัสดีจังหวัดออกไปสำคัญ
ให้แก่ทหารที่ถูกปลดนั้นไว้เป็นหลักฐาน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ใบสำคัญนี้ หากชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อรับใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้การชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัย ก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๔๑ ทหารกองประจำการ ทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุน ซึ่งยังไม่ครบกำหนดปลดพ้นราชการทหาร ถ้าพิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ก็ให้ปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๑ หรือที่ ๒ แล้วแต่กรณี

ถ้าเป็นนายทหารสัญญาบัตรถูกถอดหรือออกจากยศ ก็ให้ปลดเป็นพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒

ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยสัสดีจังหวัดออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญให้แก่ทหารตามประเภทที่ถูกปลดไว้เป็นหลักฐาน

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.(ร.ร.) พ.ศ. ๒๕๐๗
* มาตรา ๔๒ หนังสือเจ้าหน้าที่ได้ให้ไว้แก่บุคคลใด ถ้าชำรุดหรือสูญหายแล้วบุคคลนั้นไม่แจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ राजกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ท้องที่ เพื่อรับใหม่ตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๔๐ ภายในกำหนดสามสิบ วันนับตั้งแต่วันที่สามารรถแจ้งได้ มีความผิดต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินสิบสองบาท

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉ. ๔) พ.ศ. ๒๕๖๕

* มาตรา ๔๓ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๕ มีความผิดต้องระวาง โทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือ ทั้งปรับทั้งจำ

บุคคลใดได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ แล้ว แต่ยังไม่เป็นทหารกองเกิน ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๑๒ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉ. ๔) พ.ศ. ๒๕๖๕

* มาตรา ๔๔ บุคคลใดไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน หรือไม่ มาลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ หรือไม่มารับหมายเรียกที่อำเภอ ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือผู้สมรู้ มีความผิดต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือ ทั้งปรับทั้งจำ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

แต่ก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้น
ได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกิน หรือขอลงบัญชีทหารกองเกิน
ใหม่ หรือขอรับหมายเรียกที่อำเภอด้วยตนเอง หรือให้บุคคล
ซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอจะเชื่อถือได้มาแทนตน ในระหว่าง
โทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน
หรือทั้งปรับทั้งจำ

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (จ. ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖

* มาตรา ๔๕ บุคคลใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาให้คณะ
กรรมการตรวจเลือกเข้ากองประจำการ ตามหมายเรียกของนาย
อำเภอ กัด หรือหลีกเลี่ยง หรือขัดขืน เพื่อจะไม่เข้ารับราชการ
ทหารกองประจำการตามพระราชบัญญัตินี้ กัด หรือเข้ารับราชการ
ทหารกองประจำการแทนผู้อื่น กัด หรือเรียก หรือรับ หรือ
ยอมว่าจะรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ใดๆ เป็นประโยชน์
แก่ตนเองหรือผู้อื่น เพื่อบังคับสัญญาว่าจะช่วยเหลือผู้หนึ่งผู้ใดมิให้
ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ กัด มีความผิดต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ๔-๒๒๖ พ.ศ. ๒๕๖๕

* มาตรา ๔๖ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดหลีกเลี่ยง หรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการระดมพลหรือเข้าฝึกวิชาทหาร

เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ตามพระราชบัญญัติ^{๕๕} มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปจนถึงสิบ

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ๒๒๕ พ.ร. ๒๕๕๗

* มาตรา ๔๗

ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่เข้ารับการทดลองความพร้อมตามพระราชบัญญัติ^{๕๕} มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๔๘ บุคคลใดทำร้ายร่างกายตนเอง หรือให้ผู้อื่นทำเพื่อจะให้พ้นจากการรับราชการทหารตามพระราชบัญญัติ^{๕๕} มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปจนถึงแปดปี

ผู้สมรู้เป็นใจในการทำร้ายร่างกายเพื่อความมุ่งหมายดังกล่าว^{๕๕} มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงสิบ

มาตรา ๔๙ บุคคลใดใช้อุปายาลอกหลวงให้เจ้าหน้าที่หลงเชื่อโดยเจตนาหลีกเลี่ยงให้พ้นจากการเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัติ^{๕๕} จนเป็นผลสำเร็จ หรือยุยงเลียมสอนจนเกิดความผิดตามมาตรา^{๕๕} มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี

หมวด ๘

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๐ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัติ

ก. การลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอก่อนวันใช้พระราชบัญญัติเป็นอันใช้ได้

ข. หมายเรียกคนเข้ารับราชการในกองประจำการ ซึ่งได้ออกไว้ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ เป็นอันใช้ได้ เว้นแต่บุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ต้องปฏิบัติตามหมายเรียก

ค. ผู้ที่ยังอยู่ในกองประจำการตามพระราชบัญญัติเดิม ต้องรับราชการทหารต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดปลด

ง. ผู้ที่อยู่ในกองหนุนชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ หรือชั้นที่ ๓ ตามพระราชบัญญัติเดิมต้องอยู่ในกองหนุนชั้นนั้น ๆ ต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

จ. ผู้ที่ถูกปลดพ้นราชการทหารตามพระราชบัญญัติเดิม ให้เป็นอันพ้นตลอดไป

ฉ. ผู้ที่เป็นทหารกองเกินอยู่ตามพระราชบัญญัติเดิม ให้เป็นทหารกองเกินตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๕

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๕๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงร่วมกันเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ การจัดกองทัพประจำการตามแผนการทหารปัจจุบัน ทำให้วิธีการเรียกบุคคลเข้ารับราชการทหารในกองประจำการต้องเปลี่ยนแปลงตามไปเป็นอันมาก จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารเสียใหม่ เพื่อให้เป็นการเหมาะสม